

พระราชบัญญัติ ธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร
พระยามานวราชเสวี
ให้ไว้ ณ วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2489
เป็นปีที่ 1 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งธนาคารออมสินขึ้น เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพแห่งสังคมในทางทรัพย์สิน
พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ คลังออมสิน พุทธศักราช 2456 พระราชบัญญัติ คลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
2472 พระราชบัญญัติ คลังออมสิน (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2479 และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้
แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้
รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
ผู้อำนวยการ หมายความว่า ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน
รองผู้อำนวยการ หมายความว่า รองผู้อำนวยการธนาคารออมสิน
คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการธนาคารออมสิน

มาตรา 5 ให้ธนาคารออมสินได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ภาษีโรงค้า ภาษีการธนาคาร การออมสินและอากร
แสตมป์ตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและ
ข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวง และข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1
การจัดตั้งและดำเนินงาน

มาตรา 7 ให้จัดตั้งธนาคารออมสินขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจ ดังต่อไปนี้

1. รับฝากเงินออมสิน
2. ออกพันธบัตรออมสิน และสลากออมสิน
3. รับฝากเงินออมสินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว
4. ทำการรับ จ่ายและ โอนเงิน
5. ซื้อหรือขายพันธบัตรรัฐบาลไทย
6. ลงทุนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ซึ่งรัฐมนตรีอนุญาต
7. การออมสินอื่น ๆ ตามที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้
8. กิจการอันพึงเป็นงานธนาคาร ตามที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้ ทั้งนี้ ให้ประกอบได้ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 8 ให้ธนาคารออมสินเป็นนิติบุคคล

มาตรา 9 ให้ธนาคารออมสินตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ในจังหวัดพระนครและจะตั้งสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา 10 ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ ความรับผิดชอบและธุรกิจของคลังออมสิน กรมไปรษณีย์โทรเลขให้แก่ธนาคารออมสินดำเนินการต่อไป

ให้รัฐมนตรีประกาศวันซึ่งได้โอนดังกล่าวแล้วในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 2
การกำกับ ควบคุม และจัดการ

มาตรา 11 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคารออมสิน

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า เจ็ดคน เป็นผู้ควบคุมและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคารออมสิน

มาตรา 13 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งหรือถอนจากตำแหน่ง ซึ่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และกรรมการอื่นของธนาคารออมสิน

มาตรา 14 กิจการในหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และวาระครองตำแหน่งของกรรมการให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 15 ให้รัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดเงินบำเหน็จรางวัลของกรรมการ

มาตรา 16 ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้จัดการธนาคารออมสิน มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับของธนาคารออมสิน

ให้รองผู้อำนวยการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ซึ่งผู้อำนวยการมอบให้ไว้

มาตรา 17 การแต่งตั้งพนักงานตามจำเป็นแก่ธุรกิจของธนาคารออมสินการเรียกประกันจากพนักงานเพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต การกำหนดเงินเดือนเงินบำเหน็จรางวัล หรือเงินอื่น ๆ และการถอนจากตำแหน่งให้อยู่ในอำนาจ ของคณะกรรมการอำนาจของคณะกรรมการนี้ ในกรณีฉุกเฉิน ผู้อำนวยการจะปฏิบัติภารกิจไปก่อนได้ แต่แล้วต้องรีบรายงานต่อคณะกรรมการ

หมวด 3 ความมั่นคงและหลักประกัน

มาตรา 18 การลงทุนตามมาตรา 7 (5) ต้องได้รับอนุมัติของคณะกรรมการก่อน

มาตรา 19⁽¹⁾ รายได้ที่ได้มาในปีหนึ่ง ๆ ให้ธนาคารออมสินจ่ายเป็นรายจ่ายในการดำเนินงาน ดังนี้

- (ก) จ่ายดอกเบี้ยเงินฝาก
- (ข) จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการธนาคารออมสินภายในวงเงินที่รัฐมนตรีเห็นชอบ
- (ค) จ่ายเป็นเงินอื่นใดที่ต้องจ่ายตามข้อผูกพัน

มาตรา 20⁽²⁾ รายได้เมื่อได้หักรายจ่ายตามมาตรา 19 แล้ว หากมีจำนวนเหลือหลังจัดสรรเป็นเงินสำรองเพื่อการขยายงาน ให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราตามที่รัฐมนตรีกำหนดคนนอกนั้นให้สะสมไว้สำหรับการธนาคารออมสินต่อไป

ถ้ารายได้ที่ได้มาในปีใดไม่พอแก่รายจ่ายประจำปีนั้น ให้จ่ายจากเงินที่สะสมไว้สำหรับการธนาคารออมสินได้เท่าจำนวนที่ขาด ถ้ายังไม่พอจ่ายรัฐพึงจ่ายเงินให้ธนาคารออมสินเท่าที่จำเป็น

มาตรา 21 ในการคืนต้นเงิน และชำระดอกเบี้ยเงินฝากตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงก็ดี และใน

การจ่ายเงินประเภทอื่น ๆ ตามข้อผูกพันที่ดี รัฐบาลเป็นประกันทั้งสิ้น

หมวด 4

การถอนเงิน

มาตรา 22 การถอนเงินให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ถ้าผู้เยาว์ซึ่งมีอายุกว่าเจ็ดปีขึ้นไป ได้ถอนเงินฝากหรือดอกเบี้ยไปจากธนาคารออมสินแล้ว ผู้เยาว์นั้นหรือบุคคลอื่นใดย่อมไม่มีสิทธิเรียกร้องเงินซึ่งได้ถอนไปแล้ว

เมื่อธนาคารออมสินได้จ่ายเงินฝากหรือจ่ายดอกเบี้ยแก่หญิงมีสามี ให้ถือว่าการจ่ายนั้นชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีแห่งสองวรรคก่อน ใบริบซึ่งผู้ฝากได้ให้ไว้แก่ธนาคารออมสินสำหรับเงินที่ได้รับไป ย่อมทำให้ธนาคารออมสินหลุดพ้นจากความรับผิดชอบใด ๆ ในจำนวนเงินที่ได้จ่ายไป

มาตรา 24 เมื่อผู้ฝากตาย ให้ธนาคารออมสินจัดการแก่จำนวนเงินฝากดังต่อไปนี้

ในกรณีที่ได้มีการตั้งผู้จัดการมรดก เมื่อธนาคารออมสินได้จ่ายเงินไปตามหนังสือแจ้งความของผู้จัดการมรดกแล้ว ย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในจำนวนเงินที่ได้จ่ายนั้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการมรดก ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินที่ผู้ตายได้ฝากไว้ได้อย่างมากห้ำร้อยบาทแก่ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นทายาทโดยธรรมตามลำดับที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ผู้นั้นต้องมีผู้กำประกันยอมคืนเงินจำนวนนั้น เมื่อมีคดีภายในอายุความมรดกคัดค้านความเป็นทายาทโดยธรรมหรือคัดค้านสิทธิในจำนวนเงินที่จ่าย ห้ามมิให้จ่ายเงินเกินห้ำร้อยบาทขึ้นไป เว้นแต่และจนกว่าทายาทโดยธรรมจะได้พิสูจน์ถึงความเป็นทายาทจนเป็นที่พอใจของผู้อำนวยการ

ในกรณีที่ผู้ตายได้ฝากเงินเพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้เยาว์ ให้ธนาคารออมสินลงชื่อบุคคลนั้นแทน ผู้ตาย แต่บุคคลนั้นจะมีสิทธิถอนเงินได้เมื่อบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือมิฉะนั้น เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือของผู้ใช้อำนาจปกครอง แสดงว่าการถอนนั้นทำเพื่อประโยชน์ของผู้เยาว์นั้น

หมวด 5

การสอบบัญชี

มาตรา 25 ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบรรดาบัญชีธนาคารออมสิน

ภายในหกเดือนต้นแห่งปีถัดไป ให้รัฐมนตรีประกาศงบดุลตามที่เป็นอย่าง ๓ วันสิ้นปีซึ่งผู้สอบบัญชีได้รับรองแล้ว

มาตรา 26 ให้รัฐมนตรีประกาศฐานะการเงิน โดยย่อของธนาคารออมสินประจำไตรมาส

ภายในหกเดือนต้นแห่งปีถัดไป ให้รัฐมนตรีประกาศรายงานประจำปีว่าด้วยธุรกิจซึ่งธนาคารออมสินได้จัดทำในระหว่างปี

จำนวนผู้ฝาก จำนวนเงินฝาก จำนวนเงินดอกเบี้ยที่จ่าย ผลประโยชน์ที่ได้มาจากเงินทุนและอื่น ๆ สุดแต่จะเห็นสมควร

หมวด 6

บทเฉพาะกาล

มาตรา 27 ในระหว่างที่การโอนทรัพย์สิน สิทธิ ความรับผิดชอบและธุรกิจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ยังไม่เสร็จสิ้น ให้คลังออมสิน กรมไปรษณีย์โทรเลข ดำเนินกิจการคลังออมสินดังเช่นเดิมไปพลางก่อน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ ธนาคารออมสิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้รัฐสาขากิจประเภทเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การเงินและบริการ ซึ่งมีได้จัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทจำกัดจะต้องนำรายได้ส่งเข้ารัฐในอัตราตามที่รัฐมนตรีกำหนดแต่เนื่องจากพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 มิได้มีบทบัญญัติใดกำหนดให้ธนาคารออมสินต้องนำรายได้ส่งเข้ารัฐ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ธนาคารออมสินสามารถจัดสรรรายได้ที่หักจ่ายแล้วส่วนหนึ่งในแต่ละปีส่งเป็นรายได้ของรัฐได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้